

Нека се грижим
един за друг,
така че да се
поощряваме
към любов и
добри дела.

Евреи 10:24

ТЕМА НА БРОЯ

РЕДАКЦИОННА

Скъпи читатели,

Струва ми се, че понякога летният сезон носи хлад.

Нямам предвид тази студенина, която чувстваме в месеците с буквата „р“, а онази, другата – в душата. Времето за почивка и отпуски сякаш при някои от нас се превръща във възможност за малко да се откъснат от църковния живот и да се отдадат на една по-лежерна духовност, която може да включва или да не включва молитва, пост и искрено търсене на Божието лице. Планината или морето може да бъдат възможност за не-принудени и спокойни минути с нашия Създател, когато да разговаряме с Него за всичко, което е важно за нас и за Него. Или пък това може да е време, когато да се възхищаваме на творението и да издигаме във възторг гласа си в поклонение и молитва към Този, Който го е сътворил. В добре познатия химн „Велики Боже“ химнописецът се възхищава от Божието творение: небето и земята, небесните светила, блясъка на слънцето. Всичко това го подтиква да възхвалява Твореца: „Боже мой, велик си Ти!“. Всяка една ситуация в живота ни може да се превърне във възхвала на нашия Създател.

Надяваме се чрез този двоен брой на в. *Зорница* да намерите поне още много причини да възхвалявате Бога! С историите за твърдостта на п-р Иван Ангелов, сърдечната вяра на Ерик Лидъл, смелостта и непреклонността на християните пред жестокостите на гонението при имп. Нерон, ние ще се опитаме да ви насърчим да благодарите на Този, без Когото всички тези примери на мъжество и всеотдайност във вярата биха били невъзможни.

Пожелаваме ви увлекателни и полезни минути със *Зорница*!

п-р Владимир Железов

Мъничко сянка, моля!

п-р Станислав Алексиев

Лято е. Няма да е пресилено да кажа, че е горещо – както в селото, така и в града. Но особено в големите градове, където бетонът, след като се напече, започва да излъчва топлина, горещината става непоносима. Където и да отиде човек, все не му е комфортно. Наскоро разговарях с един брат, който твърдеше, че преди 20-30 години климатът не е бил такъв. Според него тогава можело да се придвижваш с кола без климатик и да шофираш само на отворен прозорец. „Сега не е така – каза той. – Става толкова горещо, че и да искаш, не можеш без климатик.“

Обичам месеци като юли и август, защото тогава почти всичко е узряло и могат да се консумират различни плодове и зеленчуци. Затова най-много завиждам на бостанджиите. Не знам дали сте ги виждали – те лежат в „колиби“, които сами са си направили от клони и са ги покрили с листа или с висока трева. От време на време се подават оттам, за да видят дали някой не е влязъл в бостана да си открадне диня. Понякога и те самите откъсват една диня и си влизат в колибата, за да я изядат на хладно. Направо да им завидиш – хем са на сянка, хем могат да си похапнат диня или пъпеш. Идилія.

През тези белязани от горещини месеци обаче има и едни хора, на които никак не им е за завиждане: комбайнерите. Те са на полето от тъмно до тъмно. Покрити целите в прах, жънат пшеницата за хляба, който ще ядем всички. Понякога дори им се налага да работят и през нощта, когато – под силните фарове на машините – продължават жътвата.

следва на 2 стр.

НАШИТЕ ПРЕДШЕСТВЕНИЦИ

Пастир Иван Ангелов – мъченик за вярата

п-р Данаил Игнатов

Тази година през юли се отбелязаха 120 години от раждането на един от видните баптистки пастори в България. Иван Станкулов Ангелов (17 юли 1904 – 24 август 1987 г.) е роден в село Разград махала, Ломско, в семейство на вярващи родители. От малък участва в събития, организирани за децата от неделното училище в малката и жизнена баптистка църква в неговото село. Честването на Рождество Христово е подходящ повод не само пред църквата, а и пред цялото село да се представя програма, с която се извява Божията любов с идването на Божия Син на земята, „за да не погине ни един, който вярва в Него, но да има вечен живот“.

По-късно, вече като учител, самият Иван Ангелов се старее да запали в детските души възторга от раждането, живота и делото на Господ Исус. През септември 1925 г. в Лом се провежда конгрес на Съюза на евангелските баптистки църкви в България (СЕБЦ). Бог го подбужда да се включи в служение за делото на Благовестието. Започва да служи в родната си църква, макар да не се чувства достатъчно подготвен.

През 1930 г. е изпратен на обучение в библейското училище в Санкт Андре, Австрия, където престоява три години. След завръщането си започва работа като пастир в родното си село Разград махала, а след няколко години е поканен да стане помощник-пастир на п-р Георги Васов. В задълженията му влиза грижа за седем клона на Ломската баптистка църква в близката околност. В продължение на няколко години върши пастирска работа, като обикаля околните села с велосипед или пеша. Често пъти неговата съпруга го придружава също на велосипед при най-различни метеорологични условия – в гръжд и пек, лято и зима. Поспециално внимание двамата отделят на църквите в град Фердинанд (дн. Монтана), в с. Ружинци и в град Берковица.

следва на 4 стр.

ГЛАСЪТ НА АМВОНА

Защо да ходя на църква?

п-р Стойчо Ников

Защо да ходя на църква? Мога да си вярвам в Бога и без нея. Нали вярата е нещо лично? Моята връзка с Христос не зависи нито от мястото, нито от хората около мен.

Пък и защо да обременявам съзнанието и чувствата си със скучни проповеди и остарели химни? Стига ми да си чета редовно Библията, да се моля и да се старая да живея по Божиите стандарти.

Вярно е, че има и по-интересни служби, но това е на Рождество и Възкресение. Останалото време в църквата е... загубено време.

Подобни разсъждения може би не се срещат много често, но все пак ги има. Кариера, ангажименти, крайни срокове. Ще идем, но другата седмица, другия месец...

следва на 3 стр.

Мъничко сянка, моля!

п-р Станислав Алексиев

следва от 1 стр.

Та се замислям – ние като християни, на кои от тези хора приличаме? На бостанджиите, които пазят Божието лозе? Или на комбайнерите, които, омаломощени от слънцето и жегата, все пак продължават с жътвата? Когато изпраща Своите седемдесет ученици на мисия, Господ Исус им казва: „Жътвата е изобилна, а работниците са малко. Затова молете се на Господаря на жътвата да изпрати работници на жътвата Си“ (Лука 10:2). В повечето случаи, когато Библията говори за жътва, става дума за Божието въздаяние (Исая 16:9; Йер. 9:22; 51:33; Осия 6:11; Йоил 3:13).

Излиза, че след Христовото възкресение и възнесение нивите са побелели и жътвата вече е напълно узряла. Сега се жъне наред – както зърното, така и плевелите (Матей 13:30). Чрез проповядването на Благовестието ние, работниците на Божията нива, жънем. Когато говорим Словото, ние сме онези, които събират в Неговите хамбари, пълнят ги с узрели зърна, за да се радва Бог на изобилието от нивите Си. Показваме Неговата любов на този свят – тоест нивата, на която сме поставени да работим.

Така че трябва да приличаме на комбайнерите, а не на бостанджиите, нали? Да сме готови да се впуснем в жегата и независимо от нея и от праха по тялото ни, да се стараем да приберем житото колкото се

може по-бързо в хамбара, а плевелите да изхвърлим където им е мястото.

Това пророческо служение на Църквата е много важно. Защото в тези трудни времена напрежението срещу вярата расте. Хората не се интересуват дали съществува една истина или не. Светът живее безгрижно, въпреки предупреждението „Covid-19“. Ако не кажем на другите истината за човешкия грях, за Божия гняв и за спасението, което Той е приготвил, пшеницата по нивите ще се похаби. Хората няма да знаят, че могат да бъдат простени, ако се покаят и приемат Божия дар: Господ Исус Христос.

Има един персонаж от Стария завет, който обича сянката на колибата. Това е пророк, призван от Бога да възвести на един голям град, че му остават още четиридесет дни и че ако не се покае, ще го сполети

Божие въздаяние. Сещате се кой е, нали? Да, Йона, който познава много добре сърцето на своя Бог и знае, че Той ще прости на ниневиците. И тъй като мрази тези хора, пророкът не иска да им каже спасителната вест. Все пак, принуден от Бога, той с неохота отива и с две думи им казва каквото трябва. А те изненадващо се покаяват – и включват дори животните в общия пост на покаяние.

Междувременно Йона се оглежда къде да поседне на сянка и да види дали все пак Бог няма да осъди града, вместо да го спаси: „Йона излезе от града и седна на изток от града и си направи там колиба. И седеше под нея на сянка, докато види какво ще стане с града“ (Йона 4:5). Ето ви един бостанджия. Седи и гледа „сеир“. Дали все пак няма да се случи това, което той очаква? Тук и малко сянка няма да му е излишна.

Юли и август са и месеци, когато хората много пътуват – кой на море, кой на планина, все са някъде. На ново и различно място, извън сферата на своите познати и приятели – тоест някъде „на спокойствие“. Така че, ако ги заговорим за вярата, никой няма да забележи, че разговарят по такива „странни“ теми. Нека използваме това време! Да извадим сърпа, за да пожънем поне малка част от Божията нива.

Нека не търсим сянката на колибата. Нека се поуспоим за нашия Господ. Защото все пак не сме бостанджии, нали?

АБонирайте се! четете и пишете!

СКЪПИ ПРИЯТЕЛИ,

За пореден път искаме да ви благодарим сърдечно за доверието и търпението, което проявявате към *Зорница*! Възприемаме ви като съработници в едно споделяно дело. Всички сме усетили, че през настоящата 2024 година вестникът изпитва трудности. Редакционната колегия се налага да търси нови възможности и решения, за да може този толкова ценен вестник да продължи да излиза. Нуждаем се както от абонаменти (за половин година, за цяла година, групово), така и от дарения. В карето по-долу можете да намерите информация за контакти с редакционния екип и банковата сметка на Българско евангелско дружество, което издава *Зорница*. Призоваваме ви за молитвена подкрепа и ако Бог го влага в сърцето ви – за финансова помощ.

ГРУПОВ АБОНАМЕНТ

Както обикновено, можете да се абонирате като група (в църквата, в офиса, във входа). За да се договорим на чий адрес да изпращаме пакета ви, се обадете или ни изпратете писмо на посочените по-долу телефон и адрес. Редакцията е изключително гъвкава и ще намерим най-добрия за вас вариант.

ЛИЧЕН АБОНАМЕНТ

За личен абонамент се обърнете към местния пощенски клон. Каталогният номер на *Зорница* е **312**. Можете да се абонирате:

○ за 3 месеца 4 лева	○ за 9 месеца 12 лева
○ за 6 месеца 8 лева	○ за 12 месеца 16 лева

Вестник *Зорница* е издание с консервативен протестантско-евангелски характер. Списва се от редакционна колегия към **Българско евангелско дружество**.

По второстепенни доктринални въпроси редакцията допуска разнообразие от мнения. Становището на даден автор невинаги съвпада с това на редакционната колегия.

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ

Влади Райчинов, Владимир Железов,
Данаил Игнатов, Емил Марков,
Олег Константинов, Радостин Марчев,
Станислав Алексиев, Тодор Велчев

ЗОРНИЦА

БЪЛГАРСКО ЕВАНГЕЛСКО ДРУЖЕСТВО

адрес: БЕД, ул. Солунска 49, София 1000 | email: vestnik.zornitsa@gmail.com | FB: vestnikzornitsa | web: zornitsa.bg | тел.: 0892 250 517

Редактор на броя: Владимир Железов
Коректори: Влади Райчинов, Тодор Велчев
Предпечат: Влади Райчинов
Печат: *Прима принт* ЕООД

Каталожен номер за абонамент
към Български пощи: 312
ISSN: 0861-3826

Зорница се нуждае от финансова подкрепа. Бъдете съработници на най-старото българско периодично издание! Ще бъдем благодарни, ако обмислите с молитва да бъдете спомоществователи на изданието!
Българско евангелско дружество | IBAN: BG84 BPBI 7942 1021 9606 01 | BIC: BPBIBGSF

Защо да ходя на църква?

п-р Стойчо Ников

следва от 1 стр.

Въпросът: „Защо да ходя на църква?“ е актуален за всяко едно поколение. Освен това обаче той е и доста личен проблем. Всеки човек, който в неделя сутрин сяда на църковната пейка, трябва да има отговор.

Съветът на Новия завет „не преставайте да се събирате“ е колкото ясен, толкова и категоричен. Може би още тогава е имало хора, които са смятали, че понякога може и да пренебрегваме редовното събиране за богослужение.

В началото на нашия християнски живот всички ние тръгваме доста ентусиазирано и сме първи във всички събрания. Поглъщаме жадно всяка дума на пастира, пеем възторжено и се чувстваме уютно в църковната сграда. С течение на времето, обаче, постепенно ходенето на църква се превръща в навик, а по-късно – може би и в скучно задължение.

Какво може да поддържа интереса ни към църквата? Отговорът не е сложен. Ние просто се нуждаем от богослужението. Там заедно с други вярващи ние се покланяме на Бога по неповторим начин. Често се случва възрастни и немошни християни, едва докретали до църквата, да излизат укрепнати и да споделят, че „Бог им е вдъхнал сили по време на службата“. Убеден съм, че тази промяна не е само емоционална. Бог наистина работи в Своята църква!

За всекиго е ясно, че не сградата е Църквата. Църквата са хората, обединени от своята вяра в Господ Исус. В Божието слово Църквата е сравнена с невеста, сграда, стаго и тяло. Всяка от тези метафори ни помага да разберем различните аспекти на нейната същност.

Както младоженката очаква своя годеник, така и Църквата търси своя Спасител Исус Христос. Както една сграда се изгражда от тухли и камъни, така и Църквата се съгражда от „живи камъни“ – вярващите. Както стагото има нужда от пастир, така и Църквата има нужда от водач. Както всяка част от тялото е необходима и важна,

така и всеки църковен член има своето място в църковния организъм, който се ръководи от „главата – Христос“.

И все пак, защо да „не преставаме да се събираме“? Защото единствено в църквата ние можем да осъществим трите нейни основни функции.

Първо, заедно с другите християни ние се покланяме на Бога. Ние Му се покланяме чрез нашите общи молитви, чрез песните ни и чрез свидетелствата за работата Му в живота ни. Ние Му се покланяме, когато Го прославяме и когато Го молим за нещо. Ние Му се покланяме, когато заедно изучаваме Неговото слово.

Второ, в общуването с други вярващи ние взаимно се насърчаваме и изграждаме. Може би тази функция е най-добрият отговор на този, който смята, че Църквата не му е нужна. Дори и да не го съзнаваме, по някакъв начин ние си влияем едни на други. Вярно е, че немалко вярващи и немалко църкви занемаряват тази отговорност и просто забравят да насърчават околните. Божията воля е хората в църквата да си помагат взаимно. Няма по-добро място и по-добро време за това от богослужението. Има много начини, по които можем да се насърчаваме или да се изграждаме. Това може да става, когато се молим един за друг, когато по-зрелите вярващи предават своя опит и знания на по-неопитните или когато си оказваме взаимопомощ. В идеалния случай взаимното изграждане се осъществява, когато помежду ни царя неподправена любов.

Третата функция на Църквата е насочена навън – към невярващите хора. Великото поръчение на Христос е да свидетелстваме на околните за Него и да ги насърчаваме да стават Негови ученици. Църквата е тази, която изпраща мисионери, подготвя програми за благовестване и насърчава у вярващите такъв начин на живот, който

да бъде добро свидетелство пред околните. Едва ли отделният християнин може да бъде толкова силен и плодотворен при разпространяването на Благата вест, колкото е цялата църква, когато целенасочено изпълнява мисията си.

Ние наистина се нуждаем от Църквата. Бог я е създал, за да може тя да бъде „стълб и подпорка на истината“. На нея Той е поверил знанието за самия Себе Си.

Освен това обаче Той я е създал и заради всекиго от нас. Участието ни в църковния живот наистина е отговорност, но то е и привилегия, която малко хора имат. Колко са онези хора, които имат такива братя, сестри и приятели, каквито можеш да имаш само в Църквата? А с какво можем да заменим времето за богослужение? С телевизия? С работа? С разходка? Двамата часа, отделени за събранието в Църквата, са часове, отделени за Бога.

Може би невинаги всичко в храма е по нашия вкус. Може би понякога се чувстваме излъгани в очакванията си. Нашето място обаче е там. Само там ние можем да изпълним Божията воля – да се събираме за поклонение пред Бога, да се насърчаваме помежду си и бъдем за свидетелство пред околните. □

Писма от читатели

ИЗ АРХИВА

Зорница, август 1944 г.

Страданието ни учи

Може би още през есента ще се съберем отново в София и аз пак крадешком ще идвам да ви слушам. Наистина, мога да ви уверя, че всичко, което преживяхме, несъмнено ме разтърси здраво, но ме направи много по-веруещ в истинския смисъл на думата, а не както до сега само с логика и разум.

Макар и да не е изчезнал, моят скептицизъм претърпя жестоки удари. Истина е, че човек расте предимно чрез страданието.

от Г.К., студент

Превъзходството на озарената душа

През петмесечното ми пребиваване в Костенец при тези извънредни обстоятелства, ясно се очерта в съзнанието ми превъзходството на озарената от Божията любов душа над душата, която само се е ровила в низините на материята. Каква огромна разлика между двете! С такива размишления мисля за вас и за вашата мисия. Каква

мисия! Да измъкваш хората от преизподнята на грубия материализъм и да насаждаш в душите им превъзходните качества на Христовия характер, които са еднакво ценни и за този свят и за бъдещия!

от Б.К.

Благодарен за вярата

Благодарен съм за онова, което съм слушал в църква и което съм научил от словото Божие. Хиляди пъти съм благодарен за вярата в Христа, защото в днешните страшни времена не бих могъл да превъзможна ужасите и огорченията, които преживях, ако нямах вяра в Христа.

Сега разбирам от личен опит какво нещо е силата на истинската вяра!

от Г.Б.

Божият Дух и Божиите чага

Държа на масата си едно разгънато писмо. Препрочитам го и като през телескоп гледам

през него картината на живота. Толкова загадки се пораждат при всяка среща на живи духом люде в тази кървава епоха! Не може да ги изрази никое слово. Дори музиката е слаба да покаже страданието, което разкъсва човешката душа. Само една сълза, отронена от мъченика на клада или кръст, може да покаже колко много безсмислено страдание, жестокост и мрак има в нашето време.

от Й.К.

Краткотрайността на материалното

Сега когато всичият ни имот се превърна в грамади от пръст и тухли, разбрах колко лесно нещо било милионерът да се превърне в бедняк. Ние бихме се така привързали към материалното, че бихме започнали да вярваме в неговата солидност. Но дойде бурята и ни показа колко много сме се лъгали и колко преходни са материалните придобивки в този свят.

от Д.Т.

Пастир Иван Ангелов – мъченик за вярата

п-р Данаил Игнатов

следва от 1 стр.

През 1944 г. условията се променят. Политическата обстановка става несигурна и опасна. Още през есента на 1944 г. в Лом пристигат съветски войски. В дома им са настанени дванадесет войници и офицери. Иван Ангелов изпраща съпругата си и децата си при роднини в родното си село, а самият той остава в Лом. Велосипедът му е конфискуван от представители на Отечествения фронт.

През 1947 и 1948 г. евангелските общности в България започват да получават социални помощи с грехи и пакетирани храни, изпратени от мисии на Запад, главно от САЩ. По същото време пастирите получават множество оплаквания за арести и за безследно изчезнали роднини, с молба за съдействие чрез връзките им с Америка.

Тези реакции предизвикват раздразнение сред „народната власт“. Агенти на МВР привикват пастори и ги карат да подпишат декларация, че в България царят мир и законност и че всички граждански права и свободи се спазват. Евангелските водачи обаче имат смелостта да откажат подпис под тази лъжлива декларация. Служителят на министерството Димитров ги нарушава и им се заканва: „Вие скоро ще видите!“.

На 8 август 1948 г. п-р Ангелов и п-р Васов са арестувани, след покана да се явят „за малка справка“ в управлението на милицията. Започват дълги дни на следствие в подземията на Държавна сигурност на пл. „Лъвов мост“, а след това и в Софийския

Пастир Иван Ангелов

| снимка: семеен архив на п-р Теодор Ангелов

затвор. Разследването се провежда с методичност и жестокост, по сталински образец и по инструкции от Москва.

С това се преследват главно две цели. Първата е да се съкруши всяка възможност за съперничество с марксистко-ленинската атеистична идеология, което може да възникне в лицето на Църквата – било чрез влиянието на православно духовенство, било от страна на малобройните, но високо образовани протестантски пастори.

Другата цел е геополитическа: да се прекъснат всякакви връзки със Запада.

Разследването се провежда с изпитани средства като психологически и физически изтезания. Безкрайни разпити, побоища, лишаване от сън, храна и вода. Един от тези способности е последственият да се държи насилствено изправен с лице към стената на килията – в продължение на денонощия, без почивка и без никаква храна. Това води до изтощително главоболие, а всички органи в празната коремна кухня се смъкват надолу и причиняват нетърпими болки.

По някое време затворникът се сгромолясва в безсъзнание на земята. Заливат го с кофа студена вода, изправят го до стената и всичко започва отново. Затворникът изпада в състояние, близо до лудостта. Водят го за кратко в затворническата болница, където времето за „възстановяване“ се съпровожда с прилагане на мъчителни punkции. Така се установява дали е в състояние на временно или пълно умопомрачение.

На 8 март 1949 г., с присъда №118, произнесена при Първия пастирски процес, Иван Ангелов е осъден на 10 години строг тъмничен затвор, глоба в размер на 150 хиляди лева и конфискуване на семейно имущество.

Излиза от затвора на 20 декември 1955 г. От 1956 г. поема амвона на Баптистката църква в Лом, а от 1977 г. става пастир на Софийската баптистка църква. През 1982 г. обаче получава забрана да пребивава в София и остава в Лом до смъртта си през 1987 г. До края на дните си не спира да проповядва Евангелието. □

ХРОНИКА

Обявиха конспекта за 14-ото Библейско състезание

За 14-а поредна година Скрипчър Юниън организира тийнейджърското състезание за познаване и разбиране на Библията „В ръката Му имаше книга...“. Събитието ще се проведе на 8 март 2025 г., а домакин ще бъде софийският Конферентен център „Възраждане“.

Състезанието има за цел да насърчи младите хора да се свържат с Бога чрез четене на Библията и молитва, като акцентира върху изграждането на лична вяра в Господ Исус Христос и развитие на християнски характер. Участниците са призовани не само да познават текста на Свещеното писание, но и да демонстрират в живота си плода на Духа: „любов, радост, мир, дълготърпение, благост, милост, милосърдие, вярност, кротост, себеобуздание“ (Гал. 5:22).

КОНСПЕКТ ЗА 2025 Г.

Вече е обявен новият конспект в четири тематични раздела: (А) „Начала“ – включва книгите Битие и Евангелието от Йоан; (Б) „Израил в Ханаан и царството на Саул“ – включва избрани глави от Исус Навин, книгите Съдици, Рут и Първо царев; (В) „Страдание в Стария завет“

– включва книгата Йов и подобрени псалми по темата за страданието; (Г) „Посланията на ап. Павел“ – обхваща различни теми като Христос и църквата (Колосияни, Ефесяни), оправданието чрез вяра (Галатяни, Римляни), пастирските послания (I и II Тимотей, Тит) и животът в светлината на Христовото завръщане (I и II Солунци). Целият конспект е наличен на уебсайта на състезанието: biblecompetition.com.

Библията, която ще се използва на състезанието, е издание на Библейска лига, същото като в предходното 13-о състезание. Участниците могат да се подготвят и с онлайн версията на това издание, налична в Интернет.

ФОРМАТ НА СЪСТЕЗАНИЕТО

Всеки кръг от състезанието ще започне с пробни въпроси, които не носят точки. Целта им е състезателите да усетят софтуера на играта, а техническият екип да провери дали всичко работи правилно.

Състезанието запазва изпитания си формат от предходната година и ще се проведе в четири кръга. Първи кръг включва индивидуална игра. Всеки участник отговаря на 10 въпроса от своя раздел. Въпросите са със затворен отговор и включват както единични, така и двойни верни отговори. Максималният брой точки в този кръг е 60.

Втори кръг е с колективна игра. Отборите попъхват липсващи думи в библийски пасажи и могат да получат бонус точки за правилно открит адрес на стиха. Максимални точки: 30.

Трети кръг отново е колективна игра, с отворени въпроси. Отборите разполагат с 10 минути да отговорят на 30 въпроса, като имат свободата да се движат напред-назад

по въпросите. Максималният брой точки е 60. Допук участват всички регистрирани отбори.

Финалният четвърти кръг е за петте отбора с най-висок резултат. Те отговарят на 10 въпроса в рамките на 45 секунди всеки. Верните отговори носят по 5 точки, а максималният брой точки е 50. В случай на равенство за първо място победителят ще се определи чрез допълнителен кръг с дузпи върху търсене на библийски пасажи.

РЕГИСТРАЦИЯ И УСЛОВИЯ

Организаторите от Скрипчър Юниън подчертават, че основната цел на Състезанието е да развива у младите хора стремеж към ежедневно четене на Библията и израстване във вяра и посвещение пред Бога. Препоръките към участниците включват: свидетелство за Христовата любов и състрадание; единство и градивен диалог с вярващите от други деноминации; Христово подобие поведение, което отдава дължимата слава на Спасителя Исус Христос.

Отборите се състоят задължително от четирима участници на възраст 12-18 години (навършени, до ученици XII клас, включително), като всеки състезател отговаря за един раздел от конспекта. Препоръчително е (но не задължително) отборът да има треньор – човек над 18-годишна възраст, който има дълбоко познание върху Библията и желание да се погрижи за подготовката на младежите.

Регистрацията за участие е отворена до 30 ноември 2024 г. Формулярът за записване може да бъде намерен на познатия адрес на състезанието: biblecompetition.com. Таксата за участие предстои да бъде обявена. □

Състезание за слава

Емил Марков

Точно преди сто години, също през месец юли, всички погледи са насочени към Париж, за да проследят Олимпийските игри. Тогава сред най-добрите атлети в света се нареждат спринтьорите от Великобритания Харолд Ейбрахамс и Ерик Лигъл. И за двамата спечелването на златен медал ще бъде определящ момент в живота им.

Ерик Лигъл на Олимпиадата в Париж през 1924 г.
| източник: fieldpartner.org

Филмът *Огнени колесници*, който печели „Оскар“ през 1981 г., разказва за драматичното съперничество между тях. Харолд Ейбрахамс, син на еврейски емигрант от Ливия, се състезава, за да докаже себе си, и посочва бягането като свое „оръжие“ срещу света. В един момент той казва: „Удовлетворение? Аз съм на 24 години и никога не съм го изпитвал. Вечно съм в преследване и дори не знам какво е това, което преследвам.“ Харолд е перфекционист, но е воден от чувство за несигурност и не е убеден в личната си ценност извън спортните успехи.

Ерик Лигъл е син на шотландски мисионери в Китай. Той вярва, че Бог е надарил всеки човек с таланти и че истинската радост идва от използването на тези таланти. Уверен е и е изпълнен с радост, защото знае, че идентичността му не се определя от представянето му на пистата. Една негова известна реплика от *Огнени колесници* гласи: „Бог ме е създал да бъда бърз. Когато бягам, изпитвам Неговата наслада.“

Апостол Павел сравнява спортното състезание с живота. Ерик също е убеден, че в живота всички се състезаваме и че всеки човек трябва да направи избор: да се състезава за моментна слава или с поглед, насочен върху Дарителя на всички наши дарби, нашия Създател. Вярва, че стремежите ни да бъдем достатъчно добри, в каквото и да е отношение – физически или морално, в крайна сметка ще ни разочароват. Успехът в този живот не може да ни донесе нужното удовлетворение. Ние сме създадени за нещо повече. Нуждаем се от нашия Създател, за да ни направи цялостни.

На олимпийските игри в Париж през 1924 г. Ерик е вписан да тича за Великобритания на 100 и 200 метра и в щафетните дисциплини. Но когато установява, че 100 метра бягане е включено в неделните серии, той обявява, че няма да се състезава в Господния ден. Макар че е подложен на силен натиск да направи изключение от своето правило, 22-годишният атлет решително поставя своите убеждения пред личната и дори националната слава. Бог има по-голямо значение и Ерик смята, че компромисът би опозорил Този, Който го е създал и му е дал таланта.

Всявайки смут у мнозина, той предлага да се включи в бягането на 400 метра – дисциплина, в която показателите му не са толкова добри. На сутринта на олимпийския финал на 400 метра (11 юли 1924 г.) Ерик получава от масажиста на отбора сгънат лист хартия, на който пише: „В старата книга се казва: „Който ме почита, и аз ще го почитам.“ С пожелание за най-добър успех!“ Окрилен и вдъхновен, Ерик Лигъл печели златен медал, като подобрява олимпийския рекорд и променя дисциплината 400 метра завинаги.

Попитан по-късно за тактиката си, той обяснява: „Тайната на успеха ми на 400 метра е, че бягам първите 200 метра възможно най-силно. След това, за вторите 200 метра, с Божията помощ, бягам по-силно.“

Една година по-късно олимпийският шампион Ерик Лигъл се завръща в Северен Китай, за да служи като мисионер. Попитан дали някога е съжалявал за решението си да остави зад себе си славата на леката атлетика, той отговаря: „Естествено е да мислиш за това понякога, но аз се радвам, че съм на работата, с която съм ангажиран сега. Животът на един човек е много по-ценен от всичко останало.“

През 1941 г. обстановката в Китай става толкова опасна поради японската агресия, че британските съветват всички свои граждани да напуснат. Бременната Флорънс

Не знаете ли, че които тичат на игрището, всички тичат, а само един получава наградата? Така тичайте, щото да я получите. И всеки, който се подвизава, се въздържа от всичко. Те вършат това, за да получат тленен венец, а ние – нетленен.

I Коринтяни 9:24-25

заминава за Канада заедно с двете им дъщери, а Ерик остава в Сяожан. През 1943 г. е интерниран в лагер, където помага на възрастните хора, преподава библейски уроци в училището на лагера и организира спортни игри. Неговият съработник Норман Клиф по-късно описва в книгата си Ерик като „най-добрия християнски джентълмен, когото беше удоволствие да срещна. През цялото време в лагера никога не съм го чул да каже лоша дума за някого“.

Лангдън Гилки, който също оцелява в лагера и става виден богослов в родната си Америка, казва за него: „Той преливаше от добро настроение и любов към живота, както и от ентузиазъм и чар. Наистина рядко се случва човек да има щастието да срещне светец, но той беше толкова близо до това, повече от всеки, когото познавам.“

Ерик Лигъл умира на 21 февруари 1945 г., вероятно от недиагностициран мозъчен тумор, както и поради прекомерна работа и недोхранване.

През 1991 г. университетът в Единбург издига мемориален надгробен камък на мястото на бившия лагер във Вейфанг. На него четем думи относно наградата, която Лигъл е преследвал преди всичко – да бъде със славата на Исус в небесното царство: „В Неговото присъствие има пълнота от радост.“ □

Паметник на Ерик Лигъл в Уайфанг
| източник: nicholaskitto.com

Духовен концерт от 1943 г.

ИЗ АРХИВА

От няколко години насам в I ЕСЦ (София) се е установила хубава традиция да се изнасят духовни концерти на Великден. Такива църковни музикални вечери действат освежително върху човешката душа. Музиката измива душата на богомолеца и я поднася чиста на Бога. Нейният огън стопява злостата, напастена в сърцето, и насочва погледа на човека стремително нагоре. Ето защо в нашите църкви трябва да се работи и чрез музиката.

Духовният концерт в първия ден на Великден ни увери още веднъж в божествената сила на това велико изкуство. Хорът на църквата при съпровода на голям струнен оркестър, ръководен от младия диригент Илия Темков, изнесе извънредно

Редакцията на *Зорница* получи от нашия дългогодишен редактор Милена Темкова копие от програма и препис на дописка за Духовен концерт от 1943 г. Преписът е намерен в библията на п-р Зяпков и направен от дъщеря му Румяна. Концертът е осъществен под диригентството на Илия Темков.

хубава и сериозна програма със световни композитори, в чийто живот религиозното чувство е играло голяма роля, предадена и слушана с възторг и увлечение. Моцарт, Бетовен, Вивалди, Менделсон, както и двамата наши български композитори – Ал. Князев и Ал. Райчев, ни разкриха божественото чрез музикалното си творчество. П-р Зяпков с няколко съдържателни думи преди концерта успя да създаде подходяща атмосфера. Възхитените

слушатели изказаха желание този концерт да се повтори. Хвала и благодарност на всички млади, които служат на Бога чрез гласа си!

Благодарим на младия и талантлив диригент Илия Темков за благородната амбиция, която той влага в работата си, а така също и на г-жа Сийка Зяпкова, която е подбрала, превела и пригодила тези прекрасни духовни песни за изпълнение от прицърковния хор! □

Учен, който е и свещеник, или свещеник, който е и учен?

130 години от рождението на Жорж Льомер

Тодор Велчев

Има хора, които съчетават различни дарби и таланти. Но е рядкост цял живот да се поддизаваш *едновременно* на две трудни професионални поприща. Такава личност е Жорж Льомер. Трудно е да се каже дали той е учен, станал свещеник, или е свещеник, станал учен. Той е и двете – при това от ранна младост. Още като ученик той открива своето двойно призвание и му остава верен до край.

Жорж Анри Жозеф Едуар Льомер се ражда на 17 юли 1894 г. в Шарлороа, Белгия – най-голямото от четирите деца в семейството на индустриалец. Гимназиалното му образование е в йезуитски колеж в родния му град. След това, макар и вече уверен в двойното си призвание, младият Жорж удовлетворява молбата на баща си първо да следва инженерство в Католическия университет в Льовен. След избухването на Първата световна война се записва в армията и служи 4 години като артилерийски офицер. Дори е отличен с орден за храброст. След завръщане в университета се насочва към математиката и защитава докторат през 1920 г. Веднага след това постъпва в Богословската семинария в Мехелен (Мален) и през септември 1923 г. е ръкоположен за католически свещеник.

Но науката зове Льомер. Почти едновременно с ръкополагането си той получава две изследователски стипендии: от белгийските власти и от една американска фондация. Така започва научна работа в Кеймбридж, Англия. Към онзи момент ръководител на астрономическата обсерватория в този престижен университет е блестящият астрофизик сър Артур Едингтън. Младият свещеник има привилегията да се учи от него, както и от бащата на ядрената физика, Ърнест Ръдърфорд. Това е период от изключително значение за модерната физика, често определян като „Втората научна революция“. През първите две десетилетия на XX век са изградени Специалната и Общата теория на относителността. Това дава възможност за пръв път в историята да се изучава с научни средства еволюцията на цялата Вселена. Така космологията вече е не само направление във философията, но се оформя и като дял от астрофизиката. Решенията на уравненията на Айнщайн, свързващи геометрията на пространство-времето с разпределението на материята в него, показват, че Вселената *не може да бъде статична* – тя трябва или да се свива, или да се разширява. Самият Айнщайн не е доволен от тези изводи и се опитва да „спаси Вселената“ чрез промени в теорията си. Опитите му се провалят, за което Жорж Льомер ще изиграе ключова роля.

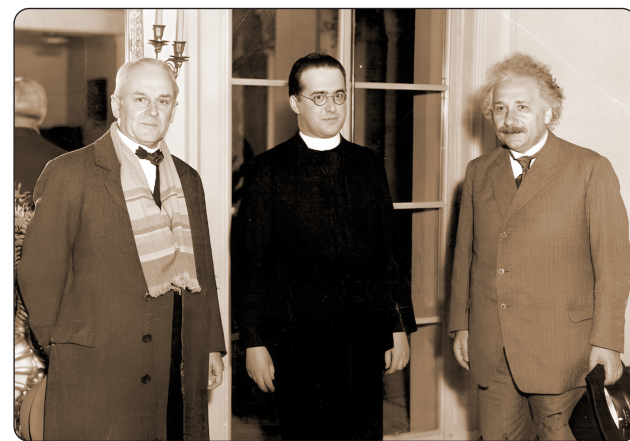
Льомер прекарва академичната 1924-1925 г. в Харвард (САЩ), където работи с водещи специалисти в астрономичните наблюдения като Харлоу Шепли. От тях той научава, че повечето далечни мъглявини¹ се отдалечават от нас. Това ново за времето си откритие го

вдъхновява да напише статия, с която предлага съответното теоретично обяснение: разширение на цялата Вселена. Статията първоначално е публикувана във френскоезично списание, което има ограничена аудитория. Тя веднага е оценена по достойнство от Едингтън, който урежда превода ѝ на английски и съответно публикуването ѝ през 1931 г. в престижното и известно по цял свят списание *Monthly Notices of the Royal Astronomical Society* („Месечни съобщения на Кралското астрономично дружество“). Така работата на Льомер получава широк отзвук и носи на автора си световна известност. Допълнителна роля за това изиграва и един междуременно твърдо установен наблюдателен факт: правата пропорционалност между разстоянието до една галактика и скоростта ѝ на отдалечаване от нас.²

Междувременно Жорж Льомер се е завърнал в родната Белгия и става професор в университета в Льовен. Пак през 1931 г. той прави следваща крачка в своята космологична теория: с кратка статия, побираща се на едва една колона в знаменитото списание *Nature* и озаглавена „Началото на света от гледна точка на квантовата теория“. Льомер издига радикалната идея, че някога, преди още да са съществували пространство и време, цялата Вселена е била събрана в единствен „първоначален квант“. (Впоследствие той ще нарече това състояние „първичен атом“ или, по-картинно, „космическо яйце“.) В хода на разширението ѝ, този квант е започнал да се разпада на по-малки – по подобие на радиоактивните процеси. Льомер пояснява: „Понятията за пространство и време не биха имали смисъл в самото начало; те придобиват определен смисъл, когато първоначалният квант се е разделил на достатъчно голям брой кванти.“

Това е първата пряка формулировка на концепцията, залегнала в т.нар. *Теория за Големия взрив*.³ Льомер обаче не борава с такова понятие; всъщност, то е било подигравателно и е изковано от противници на теорията. За немалко учени от епохата е било много трудно да приемат, че Вселената е имала свое начало и, съответно, крайна възраст. На почти всички им се искало тя да е съществувала вечно. Фактът, че Льомер е свещеник, възбуждал допълнителни подозрения, че теорията има чисто религиозни корени. Самият той неизменно подчертавал в публичните си лекции, че между науката и религията няма конфликт и предупреждава, че двете области не бива да се смесват. Пристъпващият на една от такава лекция Айнщайн му отдава дължимото с думите: „Това е най-прекрасното и удовлетворително обяснение на Сътворението, което някога съм чувал.“ А един журналист от вестник *Ню Йорк Таймс* по онова време отбелязва: „Неговите [на Льомер – б.а.] виждания са интересни и значими, не защото той е католически свещеник, нито защото е един от водещите специалисти по математична физика на нашето време, а защото той е и двете.“

В свое изказване на конгрес в Мехелен през 1936 г. Льомер определя ролята на вярата в призиването на един учен така: „Един учен, който е християнин, разполага със същите средства, както невярващият му колега. Той притежава и същата свобода на духа; най-малкото, ако разбирането му на религиозните истини е на същото ниво както научната

Робърт Миликън, Жорж Льомер и Алберт Айнщайн в Калифорнийския технологичен институт, 1933 г.

| източник: Wikipedia

долу вляво:

Льомер на среща с папа Пий XII

| източник: Inters.org

му подготовка. Той знае, че всичко е създадено от Бога, но знае и че Бог не замества Своите създания [при дейността им – б.а.]. Вездесъщата божествена дейност навсякъде е съществено скрита. Върховното Битие не може да бъде сведено до научна хипотеза. Божественото откровение не ни научава на това, което сме способни да открием сами; поне в случаите, когато тези истини за природата не са необходими, за да разберем дадена свръхестествена истина. Затова ученият християнин работи свободно, с увереността, че изследванията му не могат да влязат в конфликт с неговата вяра. Може би той има дори известно предимство пред невярващия си колега. И двамата се стремят да дешифрират многообразната сложност на природата, в която се застъпват и смесват различни стадии от дългата еволюция на света, но вярващият има предимството да знае, че енигмата е разгадаема; че кодът, стоящ зад нея, в крайна сметка е написан от интелигентно Същество, и поради това задачите, поставени от природата, могат да бъдат решени, а трудността им е съразмерна с настоящите и бъдещите способности на човечеството. Вероятно това няма да му осигури нови ресурси за изследванията му, но ще подхрани у него онзи здравословен оптимизъм, без който никое постоянно усилие не може да бъде полагано продължително време. В определен смисъл, ученият може да мине и без своята вяра в работата си – не защото тази вяра може да му попречи при изследванията, а защото не е пряко свързана с научната му дейност.“

През втората половина на живота си Льомер последователно съчетава поприщата си на учен и на Божий служител. През 1936 г. той е избран за член на Папската академия на науките, а от 1960 г. до смъртта си той е неин председател. Удостоен е и с почетната титла *монсиньор* („почетен прелат на Негово светейшество“). Освен с космология, той се занимава и с различни чисто математични проблеми, както и с числени методи. Показва нарастващ интерес към развитието на компютрите, програмирането и лингвистиката. По време на Втория Ватикански събор (1962-1965 г.), папа Йоан XXIII го моли да се включи в работата на Комисията по въпросите за контрола на раждаемостта. Льомер отказва поради влошеното си здраве, а със свой колега споделя, че за един математик е опасно да излиза извън областта си на компетентност.

Жорж Льомер умира на 20 юни 1966 г. Малко преди това той научава за откриването на космическото микровълново (реликтов) излъчване – едно от силните наблюдателни свидетелства за Големия взрив. □

¹ Впоследствие се оказва, че са звездни системи, подобни на Млечния път гигантски – и ще бъдат наречени „галактики“.

² Т.нар. *Закон на Хъбъл*.

³ Вж. поредицата от статии в *Зорница*, 01-03/2019.

Вечер с книгите на Хенри Блэкъби

п-р Данаил Игнатов

На 12 юли 2024 г. в книжарница „Защо не?“ се проведе *Вечер с книгите на Хенри Блэкъби*. В края на топлия ден Влади Райчинов направи освежително представяне на творчеството на този християнски автор, вече познат на читателите в България.

Отминалият тази година при Господа Хенри Блэкъби (1935–2024 г.) е баптистки пастир, основател и почетен председател на сдружението *Blackaby Ministries International*, чиято главна цел е да насърчава хората към лична среща и живот с Бога.

Хенри Блэкъби завършва университета на Британска Колумбия във Ванкувър (Канада) и Баптистката богословска семинария „Голдън Гейт“, в Калифорния, САЩ. Носител е на четири почетни докторски степени. Автор и съавтор е на редица книги, сред

които издадените от „Нов човек“ на български: *Приключение с Бога*, *Седем принципа на приключението с Бога* и *Духовно водичество*.

В продължение на седем години Хенри Блэкъби ръководи Канадския баптистки богословски колеж. Бил е председател на Канадската южно-баптистка конференция.

През последните няколко години е в Северно-американския мисионерски борд към Южната баптистка конвенция и сътрудници на издателство „Лайфуей“.

С дейността и творчеството си Хенри е допринесъл за духовното израстване на хиляди посветени християни и духовни водачи по цял свят. Заедно със съпругата си

Мерилин имат пет пораснали деца, всяко едно от които е посветено на различни християнски служения.

Ричард Блэкъби, един от неговите синове, е настоящият председател на *Blackaby Ministries International*. Защитил е докторантура към Южнобаптистката богословска семинария и е почетен доктор на Баптисткия университет в град Далас, САЩ.

През 2019 г. вестник *Зорница* отрази „Конференция за смаляващи се водачи“, проведена от 31 октомври до 2 ноември 2019 г. в

Плакат на събитието *Вечер с книгите на Хенри Блэкъби*
| изображение : книжарница-кафе „Защо не?“

Конференцния център „Възраждане“ (София). Тя беше организирана по силата на партньорство между Съюза на евангелските баптистки църкви (СЕБЦ) и Баптистка църква „Сидър Крест“ (щата Луизиана).

Темата на конференцията беше заимствана от изявлението на Йоан Кръстител: „Той трябва да расте, а аз – да се смалявам“. Основният лектор на конференцията беше д-р Ричард Блэкъби. Негови теми бяха „Ролята на водача“, „Характерът на водача“ и „Клопките и наградите пред водача“, изведени от съдържанието на книгата *Духовно водичество*, в която Ричард е съавтор с баща си Хенри Блэкъби. □

Първото гонение на Нерон срещу Църквата

Радостин Марчев

Първите срещи на младото християнско движение с администрацията на Римската империя като цяло са благоприятни. Тъй като повечето ранни вярващи са от юдейски произход, властите естествено ги смятат за клон на юдаизма – религия, която не само е официално разрешена, но и се ползва със специално позволение да не принася задължителните за други култове жертви на императора. Като добавим към това и римското гражданство на апостол Павел, не е чудно, че той често намира подкрепа и защита от римските чиновници.

С напредъка на християнската мисия сред езичниците обаче положението се променя. Римляните разбират, че християнството е съвсем различна вяра, която лесно може да се окаже подривна за техните порядки, ценностна система и дори управление („казват, че имало друг цар – Исус“, Деян. 17:7). Растящата враждебност от страна на властта принуждава вярващите да крият своята принадлежност и да се събират тайно, което поражда ужасяващи слухове за техните вярвания и практики. На различни места отделни управители предприемат спорадични, еднотелни гонения.

Първото официално преследване срещу Христовата църква е предприето от император Нерон, наследника на Клавдий, който управлява от 54 до 68 г. сл. Хр. Първите няколко години от властта му са успешни, но след това нещата тръгват надолу. Воден от подозрения за заговор, Нерон убива майка си и доведения си брат,

а също обвинява редица богати римляни в измислени престъпления, за да може да конфискува имуществата им и да финансира разточителната си политика.

Когато на 19 юли 64 г. Рим е опустошен от огромен пожар, тръгват слухове, че палежът е по заповед на императора. За да изчисти името си, Нерон обвинява християните, които вече са непопулярни сред обществото. Така започва първото голямо гонение срещу Църквата. Вярващите са залавяни и убивани по разнообразни, колкото изобретателни, толкова и жестоки начини. Някои са подлагани на мъчения, други са разпъвани на кръст, а трети са хвърляни на арените, за да се бият едни срещу други или срещу професионални гладиатори, или да бъдат разкъсани от диви зверове. Вечер тези зрелища се осветяват от горящи като факли хора, издигнати на високи стълбове и намазани със запалителна смес.

Църковното предание гласи, че по това време в Рим завършват живота си апостолите Петър и Павел – първият е разпънат надолу с главата, а вторият, поради статута си на римски гражданин, е „милостиво“ обезглавен.

Въпреки тези жестокости преследването не постига целта си. Кроткият, но мъжествен и непреклонен начин, по който християните посрещат смъртта, прави силно впечатление на римския свят. Мъчениците дават свидетелство за своята вяра, която привлича все повече последователи. Същевременно разпуснатият начин на живот на Нерон го прави все по-непопулярен. През 68 година е свален от престола с преврат – и от страх да не го заловят жив, Нерон се самоубива.

Големият полски писател Хенрик Сенкевич описва този период в своята класическа книга *Quo vadis?* („Къде отиваш?“). В нея той включва художествен разказ, според който апостол Петър от любопитство отива да види процесията, с която император Нерон влиза в Рим. Докато колесницата на владетеля минава край него, очите на двамата се срещат. В този миг, пише Сенкевич, никой не подозира, че след години хората ще кръщават кучетата си *Нерон*, а синовете си – *Петър*.

Гонението на император Нерон е първото, но съвсем не последното в историята на Църквата. То нагледно доказва думите на християнския апологет Тертулиан: „Кръвта на мъчениците е семето на Църквата.“ □

Генерална асамблея на ЕЕА в Сараево

Влади Райчинов

Кони Дуарте и Ян Веселс, ген. секретари на ЕЕА водят сесия на Генералната асамблея в Сараево
| снимка: Влади Райчинов

От 11 до 14 юни 2024 г. в Сараево се проведе Общото събрание на Европейския евангелски алианс (ЕЕА). Събитието, под мотото „Дълбоко вкоренени в Христос“, събра евангелски водачи от цяла Европа, насочвайки вниманието към общата мисия и визия за бъдещето. Асамблеята изрази не само богатото разнообразие в алианса, но и колективния ангажимент за задълбочаване на вярата и разширяване на обхвата.

Събранието започна с приветствена реч от Томислав Добутович, президент на Босненския евангелски алианс. Ключов момент бе удостоверяването на д-р п-р Олофинджана с наградата „Надежда“ (*Hope Award*), ежегодна традиция на ЕЕА (вж. карето на 11 стр.).

Сред участниците имаше водачи на национални алианси като ОЕЦ, членове на борда, членове на асоциирани членове на ЕЕА, водачи на мрежи, пастори, партньори и приятели на ЕЕА. Всяка сесия беше замислена да насърчава взаимодействие и дискусии, с кръгли маси след четения на Библията на различни езици, предоставяйки възможност за обмен на идеи и учене един от друг.

Първият прочит от Библията, воден от Вириане Крюкер-Бауд, се фокусира върху Псалом 1, подчертавайки радостта от медитацията върху Божието слово. Кръглата маса за това, как да бъде църквата за всички поколения, беше водена от Керстин Ландсторфер с участници Дан Рандал, Яел Бинггели и Ержебет Комлоши. Дискусията разгледа миналото, настоящето и бъдещето на църквата, подчертавайки важноостта на качествените взаимоотношения за поддържане на вярата на младите хора в една постмодерна култура на „собствена истина“.

В друга сесия, Томислав Добутович прочете Псалом 92:13-15, като насочи мислите на всички присъстващи върху дълбокото вкореняване в Христос. Той също така сподели информация за нов превод на Библията на босненски език.

Уша Рейфснайдер, съдиректор за Европа на Лозанското движение и член на борда на ЕЕА, говори за разликата между „интеркултурни“ и „мултикултурни“ църкви, подчертавайки нуждата от истинска интеграция.

На следобедните сесии участниците бяха разделени на групи, като националните водачи на алианса се срещнаха с генералните секретари и членове на борда на ЕЕА, докато представители на различни мисии и служения споделяха ресурси и търсеха възможности за мрежово свързване помежду си. Тези сесии бяха от съществено значение за синхронизиране на визии и намиране на механизми за взаимна подкрепа.

Един от следобедите беше отделен и за работна сесия под председателството на двамата генерални секретари на ЕЕА Кони Дуарте и Ян Веселс. Емоционален момент беше споделянето с Емили Ланг, която поддържаше офиса на ЕЕА в Бон, и с Ари де Патер, представител в Брюксел, който години наред

работеше с отдаденост, блестяща визия и ефективност с европейските институции. Сега се търси негов заместник, който да продължи тази стратегическа работа.

Последният ден започна със сесия, водена от Ари де Патер. Той се фокусира върху Христовия образ в културата, християните в политиката и настоящите водачи. Последната пленарна сесия включваше реч на Бодил Скьот, дългогодишен генерален секретар на Датската мисия за Израел. Тя подчерта важноостта на това, да позволяваме на Христос „да ни вкоренява дълбоко заедно в Своята любов и в Своята църква“. Бодил напомни, че Христовото присъствие и господство правят възможно безкористното и активно обичане, олицетворявайки Божиата любов в действията.

Президентът на ЕЕА и член на борда на Световния евангелски алианс, Франк Хинкелман, представи „Състоянието на Европа“, обсъждайки свиването на евангелизма на Запад, голямото благословение на мигрантските църкви и важноостта да не се губи поглед от мисионерската задача. Това е последната година от мандата на Хинкелман като президент на ЕЕА.

Ханелоре Илген и Елке Вернер представиха програмата „Жени във водаческа роля“, показвайки напредъка и предизвикателствата пред жените водачи в църквата.

Присъствието на Генералната асамблея на Европейския евангелски алианс беше дълбоко обогатяващо преживяване. То придаде нов, по-богат смисъл на значението на думите „дълбоко вкоренени“ в Христос, като същевременно отвори нови възможности за растеж и разширяване. Вдъхновенията и връзките, създадени по време на събранието, ще оформят служението на мнозина евангелски водачи в идните години. □

ХРОНИКА

Неочаквана помощ

п-р Станислав Алексиев

Моят баща много обичаше пчелите. Грижеше се за няколко кошера и това му доставяше голямо удоволствие. Но веднъж, като младеж, докато пасял овцете, видял рояк пчели да се носи из въздуха. Двеста-триста пчели приближавали като облак, търсейки подходящо място, където да се установят и да си направят кошер.

Има начини да „хванете“ такъв рояк. С малко мед или с някаква ароматна трева (напр. маточина) можете да го подмамите в предварително приготвен от вас кошер. Такава била и идеята на баща ми. Той хукнал да гони рояка, но високата трева му попречила да забележи, че пред него има пресъхнал кладенец. Паднал в него и си счупил гръбначния стълб. Последвали лекари, болници и след време се възстановил.

Понякога се случва човек да пропадне в такава дълбока яма. Но е много по-опасно да пропаднем в духовна дупка. Тогава е трудно някой да ни избави от нея. Може да не виждаме изход за себе си, а пък отстрана да изглежда, че сме „слабаци“.

Нещо подобно се случва и в живота на Давид. Доскоро е бил на военен поход с филистимците срещу цар Саул. Но генералите на филистимския цар се възмущават и връщат Давид и воините му обратно у дома. Те не вярват, че тези шестстотин мъже, събрани от кол и въже, ще се бият и ще защитаваат филистимските интереси.

Когато пристигат в Сиклаг, уморени и изнервени от трудния преход и от претърпяното унижение, Давид и хората му намират града си унищожен, а буквално всичко – и жените, и децата, и добитъкът им – е заграбено от живеещите наблизо и омразни амаличани. Само си представете чувствата на тези загубели от живота мъже! Не им стигат умората и унижението, ами сега и семействата, и стоката им са похитени, и не се знае дали са живи или са мъртви и захвърлени някъде в пустинята.

„Тогава Давид и народът, който беше с него, издигнаха глас и плакаха, докато в тях не остана вече сила да плачат“ (4 ст.).

Огорчени и озлобени, невиждащи изход, те плачат до изтощение. До пълно изтощение! И как ли не?! Кои не би плакал така при такива обстоятелства? Да не знаеш къде са милите ти и да не си сигурен, че ще ги видиш отново! Да нямаш вече сили да се движиш, защото си на ръба на пълното изтощение. Да си пропаднал в толкова дълбока духовна яма, че от нея не се вижда никаква светлина.

Но освен че са наскърбени и „огорчени духом“, тези мъже са и разгневени. Гневни са на предводителя си Давид. Той ги е повел в тази битка заедно с филистимците, като им е обещава, че след победата над Саул ще заживеят свободно в Израил, че той ще стане цар и ще настъпи справедливост и

спокойствие. А сега какво? Нито Саул е победен, нито са почитени от филистимците, нито домовете и семействата им са при тях. Гневни са и още как! Готови са да го убият с камъни. Готови са да го линчуват, без да им мигне окото. Можем да си ги представим как са сграбчили по един голям камък и постепенно се приближават към коня на Давид. Ще го замерват с камъни, докато умре.

Давид обаче постъпва много разумно и духовно. Текстът казва, че той се укрепява в Господа, своя Бог (6 ст.). След което „Давид каза на свещеника Авиатар, сина на Ахимелех: „Моля те, донеси ми ефода.“ И Авиатар донесе ефода на Давид. И Давид се допита до Господа и каза: „Да преследвам ли тази дружина? Ще ги настигна ли?“ А Той му отговори: „Преследвай ги, защото непременно ще ги настигнеш и непременно ще избавиш всичко“ (7-8 ст.).

Давид се допитва до Господа. Той се моли със свещеническия ефод, за да може Бог да му каже какво да предприеме. Той търси Божиата воля в тази безизходна ситуация, в дълбоката духовна яма. И Бог му проговаря и го насърчава да тръгне след грабителите, като му гарантира сигурна победа и закрила над жените, децата и стоката им.

Това е добре от една страна, но от друга – хората са изморени до смърт. Как да ги накара да се бият при тези обстоятелства? >>

ГЛАСЪТ НА АМВОНА

>> Но тъй като става дума за жените и децата им, те се наемат да тръгнат отново на поход през пустинята. Арабската пустиня е само камънак и нищо друго. Нито вода, нито трева, нищо. Може да вървиш с дни, без да намериш дори малък поток, който да утоли жаждата на хора и животни.

Така се случва и с тези 600 бойци: дълги дни без вода и храна. Все още са разгневени на Давид, но и са прекалено изморени – дотолкова, че да не могат да продължат да търсят семействата си! Сигурно е било нещо ужасно! Най-после стигат до малък оазис в пустинята.

„Тогава Давид... и шестстотинте мъже... с него дойдоха до потока Восор, където оставиха изоставащите. А Давид продължи да преследва, той и четиристотин мъже, понеже двеста мъже, които бяха прекалено уморени, за да преминат потока Восор, останали“ (9-10 ст.).

Двеста израелтяни, познаващи добре неблагоприятните условия на пустинята, повече не могат да продължат. Те са толкова изтощени, че забавят движението на останалите. Затова Давид ги оставя край потока Восор.

Една трета от войската на Давид липсва. Не е боеспособна, защото е уморена до смърт. Понякога и ние се уморяваме и не можем да продължим. До вчера сме вземали участие в различни служения, но вече не можем. Идвали сме всяка година на годишните събрания, но сме изморени и тази година няма да дойдем. Молитвените служби са ни били приоритет, но сега сме толкова уморени, че не можем да стигнем до църквата след работа в сряда вечер. Ако „теглим чертата“, може би около една трета от църковните членове са уморени.

Давид ги оставя да почиват. Не ги взема със себе си, защото така никога няма да настигнат омразните амаличани. Но сега войската му е от 400, а не 600 мъже. Ще може ли да настигне и победи враговете си с намалена войска? Когато се е допитал до Бога, всички мъже са били там, а сега не са.

По камънаците в пустинята няма никакви следи. Давид не знае накъде са тръгнали враговете. Жегата е все така жестока. Хора и животни са на предела на силите си... А Бог не се намесва! Как ще победи враговете си при тези обстоятелства: уморени войници, една трета от тях липсват? Кой ще запълни редиците им? Накъде да вървят? Ден след ден – и никаква следа от амаличаните и семействата им.

И тогава, сякаш от нищото, се явява спасение, което никога не е очаквал. Подгадено е въже, което ще измъкне Давид и мъжете му от дупката на отчаянието и гнева.

„Намериха един египтянин на полето и го доведоха при Давид; и му дадоха хляб и той яде, и му дадоха да пие вода, и му дадоха парче от калъп смокини и два калъпа сушено грозде. И той яде и духът му се върна в него – защото три дни и три нощи не беше ял хляб и не беше пил вода. И Давид му каза: Чий си ти и откъде си? И той каза: Аз съм младеж от Египет, слуга на един амаличанин; и господарят ми ме остави, понеже преди три дни се разболях. Ние нападнахме южната земя на херетците и тази, която принадлежи на Юда, и южната земя на Халева и изгорихме Сиклаг с огън“ (11-14 ст.).

Бог изпраща отговор! От нищото, от самата пустиня, при същите условия, на които са подложени и войниците, се появява млад, но болен роб, изоставен, защото за нищо вече не става. Не може да служи на

господарите си, защото е болен, но може да послужи на Давид и хората му, защото знае важни неща. Отговорът на Бога не е някой великан, който да помете всичко като с вихрушка. Бог просто им изпраща един сакат египтянин – толкова изморен (че даже и повече), колкото са и преследвачите.

Давид не се колебае и разпознава Божия отговор. Затова го пита: „Ще ме заведеш ли при тази дружина?“ А той му каза: „Закълни ми се в Бога, че няма да ме убиеш и няма да ме предадеш в ръцете на господаря ми, и ще те заведа при тази дружина.“ И го заведе и ето, те бяха пръснати по лицето на цялата земя, като дяха и пиеха, и танцуваха поради цялата голяма плячка, която бяха взели от земята на филистимците и от земята на Юда. И Давид ги разби от полумрака до вечерта на следващия ден; и нито един от тях не избяга, освен четиристотин младежи, които се качиха на камили и побягнаха“ (15-17 ст.).

Подаръкът, който Бог праща на пътя на Давид, е неочакван и непредвиден, но и безкрайно необходим. Би ли се надявал някой, че именно така ще стане? Че именно този младеж ще бъде въжето, което ще измъкне от ямата обгорелите от слънцето мъже? Че Бог ще отговори точно по този начин? Разбира се, че не.

Египтянинът завежда Давид и хората му точно където трябва. А Бог им подарява пълна победа над амаличаните. Нищо не се изгубва. Победата идва чрез един египтянин, наред с пустинята! Кой може да подари такава благодат? „Така Давид избави всичко, което бяха взели амаличаните. Давид избави и двете си жени. И нищо не им липсваше, от малко до голямо, до синове и дъщери, и от плячката до всичко, което им бяха взели: Давид върна всичко“ (18-19 ст.).

Хората се чувстват ободрени. Отново Давид е на почет. Отново е постигнал победа. Едната духовна дупка е запълнена.

Но какво ще стане с другата? Ако досега войните са били отчаяни и ядосани на Давид, сега те са ядосани на своите събратя по оръжие, които са останали при потока Восор. Толкова са им ядосани, че не желаят да им върнат добитъка и покъщнината, а само жените и децата.

Представете си как се чувстват хората, които са останали при потока, защото не са могли да продължат, а са спрели да починат и да не бавят другите в преследването. Сигурно е ужасно да знаеш, че не си успял да се справиш, и че някой друг се е бил за семейството ти и за имуществото ти! Може би жена ти ще се върне и ще каже: „Знаех си, ти се изложи отново. Изложи не само себе си, но и мен. Ти си един слабак“. Какъв пример ще бъдат за децата си? Може би за пореден път се провалят като бащи. Колко пъти и ние сме на тяхното място? Потънали от светски грижи и затрупани от работа – нямаме време

за брачния партньор и децата си. Нямаме време да им обърнем внимание, камо ли да четем от Библията и да се молим.

Вместо да се съгласи с войните си и да не върне имуществото на двестата мъже, останали на брега на потока, Давид прави друго. Той много ясно знае, разбира и осъзнава, че тази победа и всичко спасено е дар от Бога. То е резултат на Неговата неземна благодат, неизмерима милост и щедра любов. Затова бъдещият цар е също така благодатен към всички – и участващите във военните действия, и тези, останали край потока.

„Тогава всички зли и негодни мъже от онези, които отидоха с Давид, заговориха и казаха: „Понеже те не дойдоха с нас, няма да им дадем нищо от плячката, която избавихме, освен на всеки жена му и децата му, да ги отведат и да си отидат!“ Но Давид каза: „Не постъпвайте така,

братя мои, с това, което ни даде Господ, Който ни запази и предаде в ръката ни дружината, която дойде срещу нас. И кой ще ви послуша в това нещо? Защото какъвто е делът на слизания в боя, такъв ще бъде и делът на седящия при вещите; заедно ще делят“ (22-24 ст.).

Давид е благодатен като Бога. Той много добре разбира и двата лагера. И двата лагера са изпаднали в своите духовни дупки – гордите победители, които никога не се изморяват, но не знаят накъде да тръгнат, за да хванат злите амаличани, и другите, омаломощените, които са засрамени и унижени и не могат да погледнат жените и децата си. За двата лагера Давид има само един лек: да покаже, че нищо не е случайно и че човек има право да бъде изморен. Че когато нямаш път и посока, има надежда Бог да отвори път и посока. Може да е чрез един окаян и сакат роб – и все пак да бъде отговор на питанията и терзанията на сърцето.

Практическият въпрос за нас е следният: „Как да разпознаваме кои са от кои?“ Как да помогнем на пропагналите в една или друга духовна пропаст? Давид вниква в положението и постъпва благодатно. Той казва на четиристотинте, участвали в битката, че събратята им по оръжие са „останали при вещите“ – все едно нарочно са оставени да пазят екипировката и снаряженията. Защото знае, че човек се изморява и има нужда от почивка, дори и това да изглежда като слабост. Напомня и на силните, понеслите жарта на битката, че всичко, което смятат за своя заслуга, е благодарение на Божията намеса, на неочаквания подарък – изоставения египетски роб, толкова болен, че не става за нищо друго, освен да бъде изяден от хищниците в пустинята. От този окаян човек Бог направи водач на иначе слепите за Неговото водителство храбри мъже.

А ние от кои сме: от храбрите или от уморените? И за едните, и за другите има балсам от Божиите уста. Ако сте уморени от всичко наоколо, та дори и от църквата, седнете и съберете силите си. Когато си починете, ще сте ни нужни. Ако пък сте от силните, недейте да гледате отвисоко на останалите „слабаци“. Един ден и вие ще имате нужда от почивка. И тогава тези, които сега изглеждат слаби в очите ви, ще поемат товара на деня.

Нека бъдем по-благодатни като Давид, който – подобно на нашия Господ – полага грижи за всички свои. □

История и вяра на евангелското общество в с. Войводово

п-р Владимир Железов

II част

следва от бр. 02-03/2024

Както посочихме в първата част на тази статия, не националното чувство е единителният фактор на общността, която основава с. Войводово в началото на XX век, а вярата в Христос и желанието им да бъдат истински, а не номинални вярващи. Тази им убеденост в истинността на тяхното спасение и вяра е причината да бъдат изгонени първо от Бохемия, а след това да се преселят от Банат в България. В тази част на нашето изследване ще поставим акцент повече върху богословския елемент на войводската евангелска общност, който оказва много по-сериозно влияние върху начина, по който е организиран общият им живот, върху мотивите за преселването на евангелските семейства, и дори върху трудовата им етика и бита им, от националното им самосъзнание.

От момента на основаването си през 1900 г. Войводово е мултиетническо село, в което мирно съжителстват чехи, словаци, българи и сърби. Понеже чехите съставляват половината от населението, то става известно като „чешкото село“. Чешко е и училището, в което дори българчетата учели на чешки език. Войводските протестанти са известни на своите съвременници не само с разкошното си облекло, което било истинска атракция за преминаващите с влак през селото, не само с изключителното си трудолюбие и чистота, но и с дълбоката си вяра в Христос. Анна Бохолова, чийто дядо е сред първите заселници във Войводово, разказва за привичките там: „В събота следобед премитали улиците и печели сладкиши – рохлички, колаче, бухти с мак. Всички се къпели, обличали нови дрехи и отивали на църква. Строго спазвали библейското правило: шест дни работи, а на седмия почивай.“

А Райна Янева, родена в селото през 1936 г., си спомня: „Селото беше едно от първите по план, хигиена и обработвана площ в България. То беше за пример на всички, то беше истински земен рай. Това беше постигнато с голяма дисциплина, отговорност и уважение към работата и възрастните хора. Това се дължеше на тяхната религиозност и страх от Бога. Тези неща ние наследихме от чехите, които ни научиха на чистота, доброта, уважение, труд.“¹

От тези две кратки свидетелства научаваме, че вярата е основополагаща за морала на тяхното общество, за разбирателството помежду им и дори за цялостното им качество на живот. Но каква е вярата на тази общност?

Когато основават селото, чешките и словашки емигранти изповядват свободно реформирана вяра. Въпреки това те не са хора, чиято основна цел е да пазят сякаш някакви тясно деноминационни норми, а общност, която се стреми да живее правилно според учението на Христос. Това става ясно и от последвалите събития в общността, които показват, че вярата и нравите на войводчани са самобитни и слабо се влияят от по-широката

деноминационна рамка – било то реформирана или методистка. Войводската църква крепи своята идентичност на начина, по който разбира и живее вярата си в Христос, а не на принадлежността си към деноминация или националност. Вярата им е непосредствено основана на Библията. За тях писаното Божие слово е толкова важно, че според техни ранни свидетелства причината да напуснат Бохемия е преследването от католиците и желанието им да им отнемат Библията. Те се лишават от имуществото си, когато си тръгват от там, но не и от Библията, която пекал в обвивка от тесто като хляб, за да не им бъде отнета и да я запазят.

През август 2014 г. авторът на статията посети методистката църква в гр. Микулов, Чехия, където живеят четиринадесет по-възрастни наследници на преселниците от Войводово. Те пазят живи спомени от онези времена. Някои говорят български, други вече – не, но го разбират.

| снимки: п-р Цитирад Хруби

Културният живот на общността също се гради около религията им. Според думите на първия чешки учител в селото Ян Финдейс: „Войводово е живяло и живее такъв богат религиозен живот... че всичко останало се оказва само необходимо съпътстващо явление“. С други думи, за войводските чехи целта на живота е „изграждането на ново Войводово в духа на чистото християнство“. Най-характерните черти на вярата им са, че тя се крепи на непосредственото познание на Библията и на стремежа да се запази евангелската ѝ същност, т.е. да се запази такава, каквато войводчани са я наследили от своите предци. Интересна подробност от нравите на евангелската общност е, че въпреки гоненията, които са преживяли за вярата си от католиците в Бохемия и Банат, съществуват множество данни за бракове между младежи и девойки от с. Войводово и от католическото село Бърдарски геран. За живеещите в двете села не съществували етно-национални, както и конфесионални бариери. Членовете на тези две религиозни групи са сключвали бракове въз основа на споделената им вяра в Христос (макар и от различна християнска традиция), което било най-важно за тях.

След преселването в България войводските протестанти се оказват сред българско православно население, което в по-голямата си част е негостоприемно към вярата им. По тази причина те така и не получават подкрепа от единоверците си в Бохемия. Затова се обръщат към Методистката църква, която с готовност изпраща проповедници. Първите, които

поемат това духовно служение, са Петър Василев от гр. Лом и Трайко Константинов. Петър Василев пътува, за да отслужва църковните тайнства и ритуали през първите години от съществуването на Войводово. Трайко Константинов всеотдайно помага на общността: посещава болните, учи младите на евангелски песни, участва активно в построяването на църковната сграда. През 1904 г. в селото има повече раждания, кръщения, венчавки, приемане на членове или членове под изпит, отколкото кое да е друго място, където се е проповядвало Божието слово от Методистката мисия.

След пенсионирането на Трайко Константинов, по обява, че се търси евангелски пастир за с. Войводово, се отзовава и първият постоянен пастир на общността: Мартин Рохачек – чех, който работи в методистката църква във Виена. Той започва служение през 1905 г. Първоначално помага на общността да бъде въздигната духовно, но впоследствие внася разделение в нея. Рохачек е човек, който дължи на високите нравствени ценности, но методите му за налагането им в общността по-скоро се основават на законническо разбиране за вярата, отколкото на Евангелието. Той настоява за пълно въздържание – изисква от вярващите да изкоренят лозите си, за да не би да остане нещо от плода и да се изкушат да го направят на вино. Освен това, в предбрачните отношения изисква първата целувка да се случва след бракосъчетанието, а брачният партньор да бъде избран от родителите, понеже „младите хора са глупави и не разбират тези работи“.

Нощем Рохачек излизал на своя кон върхоръжен с камшик и ако забележел някой младеж на среща с девойка, го налагал с камшика, а на следващото богослужение обявявал от амвона имената на родителите му, като ги укорявал, че детето им върши грях и че те не го възпитават, както трябва. За съжаление високите изисквания към другите той не винаги прилагал към себе си. След като го забелязват да си поръчва вино и ракия в ресторант в Оряхово и да ги консумира с удоволствие, докато обяжда, някои членове са толкова възмутени, че напускат църквата. Години по-късно той се разделя и с жена си по неуяснени причини. Моралното падение на Рохачек води до това, че църквата се изправя срещу него. И така, през 1919 г. той е отстранен. Напуска селото, като продава всичко, и оставя жена си и двете си деца без никакви средства. Години по-късно е забелязан да рови кофите за боклук в София в търсене на храна.

Въпреки своя екстремизъм и лицемерие, проповедникът постига и някои добри резултати. Той е добър организатор и успява да изгради един от най-добрите евангелски хорове в България. Освен това, при посещението си на място, министърът на земеделието е толкова впечатлен от обносните и от начина, по който се стопанисват селото и земеделските площи, че обявява Войводово за образцово село, от което всички трябва да вземат пример.

>>

>> Моралният упадък на Мартин Рохачек се възприема от църквата във Войводово като негово лично падение и всички, които търсят Бога, се молят и очакват Той да изпрати нов проповедник, който да ги води към истинско покаяние и вяра в Господ Исус Христос.

Бог отговаря на молитвата им, като през септември 1921 г. изпраща от Германия лужишкия сърбин Готлаб Ковал. Първоначално му е трудно да се разбира с чехите от Войводово, понеже не говори езика им, а и те не разбират неговия, но бързо научава чешки, а и войводчаните започват да разбират малко от лужишкия диалект. Ковал е силен проповедник, здраво вкоренен в евангелската вяра. Освен неделните богослужения, той организира и библейски класове през седмицата: отделно за момчета и за момичета. Той започва да проповядва задълбочено за покаянието, благодатта, жертвата на Господ Исус, вярата в Него, очистването чрез кръвта Му, Възкресението, увереността в спасението, Второто пришествие, Христовото съдилище.

А. Хрузова пише, че дори и проповедите на Ковал за Божия съд и призивите му към църковните членове да вършат добро, за да се удостоят да бъдат отгласно на Христос в Последния ден, въздействат като балсам за ранените им души. Ковал настоява, че човек се спасява не поради принадлежност към определена църква, било то методистка, католическа или евангелска, а че всеки трябва да повярва, да познава лично Господ Исус Христос като Спасител, като единствения път към Бога. Той посочва, че независимо колко е стара вярата ти и дали си я наследил от прадедите си, тя не може да те спаси, ако нямаш лично покаяние и вяра в Христос. Някои от по-старите войводчани не приемат учението му и се настройват против него. Според свидетелството на Хруза, съсед на проповедника, веднъж те дошли в къщата на Ковал с брадва и кирки, за да разбият вратата му. Искали да изхвърлят „германец“ и дори заплашили живота му. След този неприятен случай, на неделното богослужение се появяват едва половината от църковните членове. Това довежда до отделянето на групата около Готлаб Ковал от Методистката църква. Те изграждат своя „горна

църква“, която определят като дарбистка, а себе си като „дарбисти“. От гледна точка на последователите на Ковал, между които е и Хрузова, отхвърлянето на проповедника от старите методисти е станало по горепосочените верови причини. Има обаче по-дълбоки различия, които стават ясни впоследствие. Ковал е поддръжник на идеите на Джон Нелсън Дарби,² който отхвърля църковната йерархия, ръкополагането в духовен сан и всякаква организирана форма на църковен живот. Приема своята общност като истинска църква, а всички други деноминации – като схизматични. Въпреки тези им разбирания обаче, за отслужване на сватба или погребение войводските дарбисти до изселването си се обръщат към методистките проповедници, които винаги са се отзовавали.

След отделянето на Готлаб Ковал, в църквата се сменят няколко проповедници за сравнително кратък период от време. Българската методистка църква се опитва да върне изгубените членове обратно. П-р Васил Зяпков³ престоява шест седмици в селото и води събрания, чрез които успява да спечели мнозина за Христос и да подтикне други да подновят своето църковно членство. За този кратък период тридесет човека биват приети в църквата. След Зяпков във Войводово идва п-р Янко Иванов⁴ заедно със съпругата си Сузана и невръстния им син Николай. В продължение на три години те се трудят усърдно да укрепят църковната общност, до идването на Йосиф Харман. Последният е препоръчан от надзорника на Методистката мисия в Унгария Мартин Функ. П-р Харман проповядва на словашки език, който се разбира лесно от чехите във Войводово. Той свършва добра

работа в църквата и отваря отново чешкото училище. Харман е пастир на църквата до 1937 г., когато е изпратен п-р Симеон Попов⁵ и в развитието на местната методистка общност се отваря нова страница. П-р Попов служи и се грижи за църквата до 22 февруари 1949 г., когато е арестуван. Той е откаран в Държавна сигурност в София, където е подложен на жестоки мъчения и впоследствие осъден от комунистическата власт на Втория пастирски процес за „шпионаж“. Прекарва в затвора пет години и четири месеца и когато излиза и се завръща при семейството си във Войводово, църквата там не е същата. На две вълни, през 1949 и 1950 г., чешкото население на селото се е преместило в Чехословакия, в Нови Преров и Микулов. Там съдбата им не е лека, понеже колективизацията не им позволява да имат своя земя, която да обработват сами. Но те успяват да оцелеят и да запазят вярата си в Христа. Днес в Микулов все още има живи наследници на войводските чехи, с които авторът на статията имаше радостта да се запознае.

По времето на комунизма църквата във Войводово прекратява своето съществуване. Старата църковна сграда е разрушена. Около 1995 г. синът на п-р Симеон Попов, Божидар Попов, възстановява църковната общност там и в най-добрите си периоди църквата наброява повече от 50 души. Демографските процеси обаче стават причина за затварянето на църквата. Днес за методистката църква в с. Войводово напомня единствено новата сграда, осветена през 2004 г., но селото е почти обезлюдено и църковна общност на практика не съществува. Въпреки това, със своята църковна динамика, методистката общност в с. Войводово ни е оставила ярки примери и уроци, които вероятно ще са полезни и на поколенията след нас. □

¹ Статията заимства от следните материали: *Чешкото село в България село Войводово* (zdravkojonchev.com); М. Jakoubek. *Druhá půlka pravdy: opominutá dimenze víry vojvodoukých česků* (Lidé města/Urban people 12, 2010, 3, p. 531); Jan Findeis, *Vojvodovo (Jubilejní Ročenka Československé Kolonie v Bulharsku, 1868-1928, 1929)*.

² За живота и учението на Джон Дарби вж. *Зорница*, 04/2022.

³ За живота на п-р Васил Зяпков вж. *Зорница*, 08/2023.

⁴ За живота на п-р Янко Иванов вж. *Зорница*, 06/2022.

⁵ За живота на п-р Симеон Попов вж. *Зорница*, 06/2022.

Д-р п-р Израел Олофинджана бе отличен с наградата HOPE 2024

Влади Райчинов

Д-р п-р Израел Олуволе Олофинджана, баптистки пастир и основател на *Центъра за мисионери от света на мнозинството*, бе удостоен с престижната награда HOPE за 2024 година. Признанието е за неговата пионерска дейност сред интеркултурни църкви в Европа. Наградата бе връчена по време на Общото събрание на Европейския евангелски алианс (ЕЕА), проведено в Сараево (вж. 8 с.).

Наградата HOPE се присъжда ежегодно на личности, групи или проекти, които олицетворяват библейската надежда и утвърждават ценностите като партньорство, мрежови взаимоотношения, трансформация и интегритет. С това отличие се цели да се отдаде заслужено внимание на усилията за насърчаване на сътрудничество и вдъхновение, особено на международно ниво, за действия, носещи надежда.

Д-р п-р Олофинджана бе признат за своите неуморни усилия за насърчаване на евангелско единство между различни етнически групи в Обединеното кралство и извън него. В своето служение той е ръководил две

мултиетнически баптистки църкви и независима евангелска общност. Освен това е почетен изследовател към Фондация за екуменическо богословско образование „Куинс“ в Бирмингам и е член на Консултативната група по расови въпроси и богословие към Дружеството за богословски изследвания (Society for the Study of Theology, SST).

По време на церемонията генералните секретари на ЕЕА Кони Дуарте и Ян Веселс подчертаха значимостта на приноса на д-р Олофинджана за обединяването на различни общности в Църквата. Те отбелязаха неговата работа с маргинализирани групи и насърчаването на църковно включване и приемственост. Специално внимание бе обърнато на неговата водаческа роля в Комисията „One People“ към Евангелския алианс на Обединеното кралство, чиято цел е да съдейства за подобряване на отношението с любов и уважение от мнозинството британци към малцинствата в страната.

Директорът на Евангелския алианс на Обединеното кралство Гавин Калвър, който не

Генералните секретари на ЕЕА Ян Веселс и Кони Дуарте връчват наградата HOPE на д-р Израел Олофинджана | снимка: Влади Райчинов

успя да присъства на церемонията лично, поздрави д-р Олофинджана с видеосъобщение. Той изрази признателност за водещата роля на д-р Олофинджана в обединяването на хора от различни етноси в общо поклонение и похвали неговата визия за интеркултурно единство, подчертавайки важността на тази дейност не само в Обединеното кралство, а и в цяла Европа. □

ХРОНИКА

Рамон Лул – необикновеното житие на един философ мисионер

п-р Данаил Игнатов

Рамон Лул (1232–1315 г.) е каталонски философ, богослов-мистик и мисионер. На каталонски името му се произнася *Рамон Люл*, а в латинската литература се изписва като *Raimundus Lullius*. Лул е необикновена фигура в полето на философията през Средновековието. Той вярва, че чрез чисто логически аргументи може да докаже превъзходството на християнското учение пред другите, особено в диалога с мюсюлманите и юдейските равини. За да постигне тази цел, Лул разработва съчинението „Велико изкуство“ (*Ars magna*), което представлява квази-алгебрична комбинаторна система от общи термини и тяхното тълкуване в изречения. Своя подход Лул излага чрез множество графични схеми в кръгове, таблици, дървета и други фигури, които са изложени в повече от 200 трактата, написани на каталонски, испански, арабски и латински езици. Когато пише на родния си език, използва разбираем за всички народен език, а когато пише на испански — използва висок стил, което го утвърждава като една от значимите фигури в развитието на испаноезичната литература.

В по-късни времена и векове наред по името на Рамон Лул или Раймонд Лулий се разпространяват множество алхимически трактати, които имитират стила на неговите графични методи. Въпреки това, според мнозинството съвременни изследователи, тези текстове се считат за неавтентични.

Макар Рамон Лул да поддържа кореспонденция с редица европейски университети, кралски особи и папата, той не смята спокойния живот на дворцов служител и кабинетния академизъм като свое призвание. Напротив, всичко, което пише след своето радикално обръщение към Христос, се опитва да пренесе на мисионерското поле в страни, където християнството не е добре прието. Той е известен като първият от великите мисионери сред мюсюлманите. Лул замисля нов кръстоносен поход в техния свят, но вече не разчита на коне, знамена, мечове и бронирано облекло. Той обиква Христос със страстна любов и вярва, че истинският мисионерски метод е методът на любовта. Понякога го наричат „апостолът на любовта“. Мисия, която очаква резултати и плодове, трябва да бъде основана на любов към Христос и любов към изгубените души.

Рамон Лул е роден около 1235 г. на остров Майорка, в главния град Палма, в видно каталонско семейство. Баща му получава почетни отличия за своята смелост в кралската армия на Арагон и е възнаграден със значителни земи и богатства в Майорка. Младият Рамон има всички възможности да се отдаде на светски удоволствия и да води разпуснат живот. Той се подвизава като дворцов поет и музикант-трубадур.

Въпреки че се жени на 22-годишна възраст и има няколко малки деца, Рамон се опитва да ухажва съпругата на друг дворцов служител. Страстно влюбен, започва да пише поема, посветена недвусмислено на нея. Според собственото му свидетелство, именно в такъв момент на сантиментално увлечение, той получава видение, в което Христос му се явява с поглед, изпълнен с голяма тъга. Рамон вижда раните на Христос, понесени за неговото спасение.

Шокът, който преживява, го кара да изостави поемата. Когато след около седмица се опитва да я продължи, видението се повтаря, а след това — още веднъж. Рамон осъзнава своята греховност и се обръща към Христос като свой Спасител. Това се случва, когато е на 28 години.

Като приема с пълна сериозност това изживяване, Лул продава по-голяма част от своите имоти и раздава парите на бедните, запазвайки само толкова, колкото е нужно, за да осигури жена си и децата си. В своето решение се ръководи от думите на Матей 10:37–39: „Който обича баща или майка повече от Мен, не е достоен за Мен. И който обича син или дъщеря повече от Мен, не е достоен за Мен. Който не вземе кръста си и не върви след Мен, не е достоен за Мен.“

Рамон Лул, баща на каталонския език
| изображение: hablaconlahistoria.es

От този момент Лул посвещава живота си изцяло в служба на Бога. Записва и думите на своя духовен обет: „На Теб, Господи Боже, предавам себе си, жена си, децата си и притежанията си. Като се приближавам към Теб със смирение, с дар и жертва, нека Ти бъде угодно да приемеш всичко, което Ти давам... като покорен Твоя раб.“

За известно време Лул се уединява като отшелник. Но Господ му се явява отново във видение и му показва, че трябва да излезе в света и да проповядва вярата в истинния Бог. На 40-годишна възраст той се покорява на този призив и започва своята мисионерска дейност. Неговото внимание е насочено към мавритите — мюсюлмани, които наскоро са били изгонени от Испания в Северна Африка. За да се подготви, Лул започва сериозно да изучава арабски език, както и на мюсюлманската култура, философия и религия.

Веднъж, по време на това интензивно обучение, неговият учител — мавритански роб мюсюлманин — похуля името на Христос. В гнева си Лул го удря, след което мавърът вади кама и го ранява сериозно, но не смъртоносно. Мавърът е арестуван

и хвърлен в затвора, където, воден от накарнена гордост и страх за бъдещето си, се обесва. Това шокира Лул, който стига до извода, че убеждаването и спечелването на мюсюлманите за Христос не може да се постигне чрез насилие, а само чрез любов. Той приема като свой водещ принцип: „Мисионерите трябва да обръщат света чрез проповядване, но също и чрез проливане на сълзи и кръв, с големи усилия и дори чрез горчива смърт.“

Същевременно той пише своите трудове и става познат сред благодетелите на образованието и културата във висшето общество на Западна Европа. Води кореспонденция с представители на зараждащата се академична общност в първите европейски университети и успява да осигури създаването на мисионерски катедри в някои от тях. За негово разочарование, обаче, тези катедри не произвеждат мисионери, готови да отидат при мюсюлманите и другите иновации с посланието на любовта.

Когато вижда, че усилията му не водят до изпращане на други мисионери в арабския свят, Рамон Лул решава сам да предприеме мисия. Първото му мисионерско пътуване е през 1287 г., когато е на 50 години. Присътига в Тунис, където води дебати с мюсюлманските учени и успява да убеди някои от тях да приемат вярата в Христос. Това предизвиква тревога у местния владетел и Лул е затворен в кула със смъртна присъда. Благодарение на застъпничеството на генуезки търговци, присъдата е заменена с експулсиране и забрана за повторно завръщане в земите на арабския халифат. Но щом напуска брега с кораб, Лул използва нощната тъмнина, скача от кораба, връща се на брега и започва тайни срещи със своите последователи. След това предприема пътувания до Кипър, Сирия и Армения. Насочва вниманието си и към евреите, като им проповядва, че Исус е истинският Месия.

През 1307 г. отново пътува до Северна Африка, по-специално до град Буджия в днешен Алжир. Скоро е арестуван и отново осъден. Изпратен в затвор, той понася множество изтезания — бой с пръчки, удари с юмруци, замеряне с камъни, оскубване на брадата и държане в тежки окови. Но отново, след застъпничество на каталонски и генуезки търговци, условията на задържането му са облекчени, което му позволява да продължи да проповядва Евангелието. След около година и половина е експулиран за втори път от арабските земи. Непокорен на всички забрани, на 79-годишна възраст Рамон Лул се връща тайно в Буджия през 1314 г., за да се срещне с хора, останали верни на Христовата вяра.

Данните за обстоятелствата около неговата смърт не са съвсем ясни. Някои твърдят, че той умира мъченически чрез побой с камъни на пазар, докато проповядва Христос на открито. Според други сведения каталонски търговци го вземат на свой кораб, където той умира на път за Майорка. За дата на смъртта му се приема 30 юни 1316 г. Неговото мисионерско завещание гласи: „Смъртта не е заплаха за искрения служител на Христос, който се е посветил да лови души, за да познаят истината.“ □

Бонавентура – философия, подчинена на църковната доктрина

п-р Данаил Игнатов

Бонавентура (1218-1274 г.) е италиански кардинал, богослов, учител и философ, епископ на Албано. Роден е в Баньореджо (Витербо), в областта Тоскана. Родното му е име е Джовани Фиданца.

Името Бонавентура, с което е известен, произлиза от семейно предание, че като малък бил излекуван от самия свети Франциск, който възкликнал: *Oh bona ventura!* („О, добра участ“). Следва богословие в Париж при Александър от Халес. По време на престоя си във Франция през 1238 г. влиза във Францисканския орден. През периода от 1244 до 1247 г. се дипломира като бакалавър по Светото писание и по сентении.

През 1248 г. поема катедрата по богословие в Париж, но на 2 февруари 1257 г. е избран за настоятел на Францисканския орден, което ограничава преподавателската му дейност. Въпреки това Бонавентура следи развитието на академичния живот и дори се намесва в дискусиите против надигания се в Парижкия университет аристотелизъм. На 28 май 1273 г. е назначен за епископ на Албано и веднага е ръкоположен като кардинал. Участва активно във Втория лионски събор, замислен с цел да се търси сближаване между Западната и Източната църква. Умира по време на самия събор, на 15 юли 1274 г.¹

През 1482 г. Бонавентура е канонизиран като светец от папа Сикст IV, а през 1588 г. Сикст V го провъзгласява – заедно с Тома Аквински – за *doctor ecclesiae* („учител на Църквата“). Творчеството на Бонавентура обхваща девет обемисти тома. Първите четири съдържат философско-богословски произведения. Пише и коментари по библейски книги като Еклизиасти, Евангелията от Лука и Йоан и второканоничната Премъдрост Соломонова. В съчинението си *Спорни въпроси* се спира на теми като Христовото знание, Троицата, съвършенството. Издава

три поредици със свои проповеди: „Десетте Божии заповеди“, „Даровете на Светия Дух“ и „Шестоднев“.²

Днес Бонавентура се смята за един от най-важните биографи на св. Франциск от Асизи, със своята *Legenda Maior*. Най-известният му труд обаче е *Пътеводител на ума към Бога*.

Бонавентура нарича богословието „наука на науките“. За него Христос е пътят към всички науки – както за философията, така и за богословието.

Макар че се смята за последовател на Августин, в съчиненията му има осезаеми влияния и от Аристотел, чиито новооткрити книги четат с явен интерес. От една страна, той поддържа Аристотеловите идеи, че познанието за външния свят се основава на човешките сетива. От друга страна обаче той твърди, че за да обясним придобиването на универсални понятия от индивидуални сетивни образи и за бъдем сигурни в интелектуалното съждение, е необходимо озарение от Бога. В съчинението си *За възвеждането на изкуствата към богословието* той изразява мисълта, че „многоликата Божия премъдрост, ясно разкрита в Светото писание, лежи скрита във всяко знание и в цялата природа“.

В *Пътеводител на ума към Бога* Бонавентура заявява: „Тъй като, отнесен към живота ни на земята, самият свят е стълба за възкачване към Бога, ние намираме тук определени следи, определени образи“ на Божията ръка, в които е отразено присъствието на самия Творец. А в писанията си върху духовния и мистичен опит Бонавентура въвежда „трите пътя“: *пътя на пречистването* (вдъхновен от съвестта и пропъждащ греха); *пътя на озарението* (вдъхновен от разума, който наподобява Христос) и *пътя на единението* (вдъхновен от мъдростта, която ни обединява с Бога чрез любовта).

Св. Бонавентура от Баньореджо
| източник: sacredheartfla.org

Бонавентура, наред с Тома Аквински, се причислява към значимите богослови на XIII век. От общата му богословска концепция, в която философията заема твърдо, макар и подчинено място, изхождат влияния, важни и за философията – макар че за него богословските изисквания винаги имат предимство пред философската строгост и последователност. Освен това Бонавентура разглежда с настойчивост индивидуалното в човешката личност. Той възприема творението като връзка (релация) с Бога и насърчава стремежа на ума към просветление от Бога.³ □

¹ За Втория лионски събор вж. Зорница 10/2024.

² Цочо Бояджиев, *Предговор към Бонавентура* (Критика и хуманизъм, 1991 г.) Превод от латински: Цочо Бояджиев.

³ Рихард Хайнцман, *Философия на Средновековието* (Лук, 2002), 294 с.

Как трудностите се превръщат в триумф

п-р Ламбри Мишков

*Никой не знае какво му носи животът.
И много неща не можем да разберем защо
стават. Аз изживявам моята Голгота.
Знаеш ли колко много горчилка и отрова
има да се пие!*

Тази тъжна изповед на една нещастна душа, която гори в пламъците на страданията, може да бъде направена от всекиго. Терзания, скръб, горчивини – ето с такива багри е обрисувано ежедневието. Наличната действителност са страданията. Голямото изкуство обаче е как трудностите да се превърнат в триумфален подвиг.

Това голямо изкуство може да се усвои в лабораторията на живота, особено когато се проучи животът на великите. А от всички велики, най-великият, който с ненадминат успех е превърнал трудностите в триумфален подвиг, е Исус Христос. Когато настъпва моментът да приеме венеца, Той обръща поглед „към Йерусалим“.

А Йерусалим е градът на страданията, на непреодолимите трудности. Да отиде в Йерусалим означава да се изкачи на Голгота. Елате да надникнем в душата на Христос, за да открием как Той превръща трудностите на Йерусалим в триумфален подвиг.

Когато преминава по улиците на Йерусалим, носейки кръста Си към Голгота, Исус мисли не за Себе Си, а за другите.

П-р Ламбри Мишков (1907-1986 г.) е осъден на Първия пастирски процес (с присъда №118 от 8 март 1949 г.) на 15 години строг тъмничен затвор, глоба 250 000 лв. и конфискация на имуществото му в същия размер. Освободен е през 1961 г.

Зорница, 1 август 1944 г.

В Йерусалим да пренебрегнеш горчивите скърби, да забравиш болката си, да отвърнеш погледа си от Кръста и в разгара на горестните мъки да мислиш за другите – ето това е началото на триумфалната победа над трудностите.

Тази философия на живота е не религиозна сантименталност, а отражение на самата действителност. Когато болният мисли за болестта, става по-зле. Когато човек постоянно говори за тежкия кръст – кръстът става по-тежък. Но когато се откъсне от себе си и в най-мрачните мигове потъне в дълбоките човешки страдания, тогава трудностите започват да се превръщат в подвиг.

В Йерусалим Христос тръгва по трънливата пътека с непреклонното убеждение, че *Отец Го е изпратил по този труден път*. Как драматично се променя злобещият вид на живота, когато това динамично убеждение започне да купи в гърдите! Именно това е едно от най-важните изкуства в живота: да се научим да превръщаме запустелите полета в плодородни градини и непреодолимите трудности в геройски подвиг. □

ИЗ АРХИВА

„Не бой се, само вярвай!“

Служението на п-р Георги Сиврие

п-р Данаил Игнатов

„Не бой се, само вярвай!“ Такъв беше девизът на един от съвременните български мъченици за Христовата вяра, п-р Георги Сиврие. Името му не е широко известно в евангелската общност в България, но за пишещия тези редове то означава нещо много специално. Годините на неговото пастирско служение в Асеновград съвпадат с годините на моето юношество и ранна младост. Всеки християнин с опит знае колко важно е кои са били първите му наставници във вярата, и доколко те са устояли в тежки изпитания, притежавали са духовна зрялост и култура и са умеели да предават на младите превъзходството и привлекателността на Христос.

Георги Сиврие (08.08.1906 – 22.02.1976 г.) е роден в село Тенча, Великотърновско.

Средно образование завършва в Габрово. По собствените му думи, като момче от групичка пакостници, той е буквално уловен от пастира на габровската евангелска църква. Вместо заслужен бой, той бил поразен от благородството и прощаващата любов на този служител, което бързо го подтикнало да разбере източника на тази любов и да приеме вярата в Господ Исус.

Методистката църква разпознава у Георги дарбите на благовестител и го изпраща заедно с Кирил Йотов и Цветан Литов в Германия, за да учи богословие. След завършването на богословска семинария той се завръща в България и му е поверено пастирско служение в Ловеч.

Скоро след това среща на младежка конференция Катя, на която (по негови думи) обяснява колко труден е пътят на съпругата на пастир, но че не вижда друга, която може да го сподели с него. За негова приятна изненада, тя „нямала възражения“. От техния брак се раждат две дъщери и един син.

От 1936 до 1944 г. п-р Сиврие служи в Методистката църква във Варна. Младото семейство едва ли е предполагало колко верни ще се окажат предупрежденията на младия пастир. Освен типичните трудности за всяко пастирско семейство, над тях нависва мрачната сянка на политическо обвинение и жесток съдебен процес.

Във Варна методисткият пастир се ползва с нужното обществено уважение. Той не само проповядва в църква, но и изнася публични беседи на обществено-етични теми в градските салони. В някои от тях той говори за „съдбата на евреите според Библията“ и библейските предупреждения за тяхното разселване по света поради непокорство пред Бога. На редица тържества и срещи с градския елит, включително с немски офицери, п-р Сиврие има възможност да общува поради сътрудничеството на България с Вермахта по време на Втората световна война.

През 1942 г. е помолен да отслужи погребална служба за тленните останки на немски военни, загинали в потопена подводница край Варна през Първата световна война, за което получава немски орден.

Тази негова „заслуга“, както и беседите му относно евреите го изпращат пред трибунала на „Народния съд“ след 9 септември 1944 г. Поисканата смъртна присъда е заменена с доживотен затвор, вероятно поради застъпничеството на мисионерката Мери Хаскел.

Отношението на съда и на новите служители на „народната власт“ би било по-благосклонно, ако п-р Сиврие беше склонен да сътрудничи с тях. След освобождаването си той рядко говори за страданията, които е понесъл в следствения арест и затвора, но споделеното дава представа за

нечовешките условия в тези социалистически „заведения за превъзпитание“. „Не бой се, само вярвай“ е стихът, който му дава опора в най-трудните моменти.

С чувство за хумор п-р Сиврие разказва за годините след затвора, когато е принуден да работи като свинежд, полевъд, книговец и касиер. Казваше, че свинете по особен начин приличат на хората.

През 1957 г. му е разрешено да поднови пастирското си служение в с. Априлци, Пазарджишко. Две години по-късно е поканен да заеме амвона на Първа евангелска съборна църква в София. През 1961 г. обаче е принуден от Държавна сигурност да напусне София и да заеме „по-малко престижно“ място в евангелската църква в Асеновград. Точно това се оказва благословение за тази провинциална, но будна евангелска общност.

Много скоро богослуженията в Асеновград започват да привличат външни слушатели и да връщат напусналите църквата. В условия на войнстващ атеизъм, п-р Сиврие представя серия от беседи, в които показва, че учени като Макс Планк свързват своите изследвания с вярата в Бога. Макар че му е забранено да работи с младежи, неговите проповеди и сърдечното му отношение към хората съживяват живота в църквата, а младежка група се събира без негово пряко участие. Той успява да създаде контакти извън църквата и изгражда авторитет пред местното управление, представяйки идеи за териториалното устройство на градската периферия към планината. Това нарастващо влияние не се харесва на Държавна сигурност.

В началото на 1976 г. Георги Сиврие постъпва в пловдивска болница за рутинна хирургическа интервенция, но състоянието му неочаквано се влошава, и на 22 февруари научаваме, че е починал. На погребението му присъстват множество хора, включително такива, които не споделяха непременно неговата вяра. □

СЕА с нов ръководител на Отдела за глобално застъпничество

Влад Райчинов

Д-р Кайл Уиздъм е избран за нов ръководител на Отдела за глобално застъпничество към Световния евангелски алианс (СЕА), на мястото на проф. д-р Джанет Еп Бъкингам. Д-р Уиздъм е живял и работил в Индонезия повече от десетилетие като пастир и преподавател по богословие. От 2019 г. представлява СЕА на редица междурелигиозни форуми. През последните години е заместник-директор на Международния институт за религиозна свобода. Д-р Уиздъм носи академична перспектива, обогатена с огромен практически опит.

Отделът за глобално застъпничество съчетава всички дейности на СЕА, свързани с правата на човека. Това включва офисите на ООН в Женева, Ню Йорк и Бон, както и работата на офиса в Брюксел по отношение на Европейския съюз, Комисията за религиозна свобода и Международния институт за религиозна свобода – платформа за академични изследвания върху свободата на религия и убеждения (съкратено FORB от английското словосъчетание *Freedom of Religion and Belief*).

„От Световния евангелски алианс с удоволствие поздравявам д-р Кайл Уиздъм за назначението му

като нов ръководител на Отдела за глобално застъпничество – заяви Гудуил Шана, председател на СЕА. – Неговият дълбок опит в богословския диалог, наред с изключителната му дейност в застъпничеството за религиозни права в междурелигиозен и международен план, ще обогати значително нашата мисия. Очакваме с нетърпение да станем свидетели на неговото водачество, докато се застъпва за справедливостта и религиозната свобода на глобалната сцена.“

Досегашната ръководителка, проф. д-р Джанет Еп Бъкингам, отбеляза: „Благодарна съм за възможността да работя в Отдела за глобално застъпничество с екип, който служи на глобалната евангелска църква. Радвам се, че предавам щафетата на Кайл Уиздъм, който привнася богат опит в межкултурни среди, богословие и изследвания към тази ръководна позиция. Работата му с Международния институт за религиозна свобода

ще бъде от полза за отдела, който се фокусира силно върху религиозната свобода.“

Относно своето назначение, д-р Уиздъм споделя: „Очаквам с нетърпение да работя по важни въпроси за глобалната църква и да се застъпвам за онези, които страдат от насилие и несправедливост. Навигирането на сложни геополитически динамики

с цел постигане на общото благо изисква внимателно обмисляне, откритост за добро партньорство и смелост да представим нашите убеждения с благодарност. Надявам се да вляза в трудни ситуации с помирителната любов на Исус Христос.“

Световният евангелски алианс е основан през 1846 г. и представлява над 600 милиона християни от евангелско-протестантско изповедание в 143 национални алианса. Организацията обединява евангелски общности от целия свят за молитва, мисии и застъпничество за човешки права.

За повече информация посетете: worlddea.org. □